

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. pošni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 41 • Maribor, sobota, dne 14. maja 1938 • Leto XIII

Protituberkulozniteden in tuberkulozne razmere

Tuberkuloza ali jetika je dandanes najhujša kuga, ki na zavraten način pomori vsako leto tisoče in tisoče ljudi. Razsaja ta bolezen najbolj med sloji, ki so socialno v slabih razmerah. To so predvsem delavci nezaposlenci in vsi zaposlenci, ki prejema tako slabo plačo ali mezdo, da ne morejo niti sebe zaščiti hraniti, kaj šele rodbino. Več kot dve tretjini delavcev in nameščencev se pri nas nahaja v tem neprijetnem položaju.

Okuženje z bacili tuberkuloze je kaj lahko. Dogaja se neprestano. Ali se bo lezen razvil ali ne, pa je odvisno od močne narave, zdravega stanovanja in sicer opreznosti okuženca. V obrambo proti tuberkulozi je zaradi tega potrebna na najprej zadostna prehrana in zdravo stanovanje. To je glavno.

Tuberkuloza je jako razširjena bolezen. Zato je akcija proti tej kugi potrebna. Akcija, ki je takorekoč privatna, ima namen, opozarjati na nevarnost tuberkuloze, navajati javnost, kako naj se je ogiblje ter snovati zdravniške posvetovalnice za tuberkulozne bolnike. To je vse, kar more ta akcija storiti.

Glavno pa je in ostane, da se dvigne življenjski standard prebivalstva, ki je zaradi slabe prehrane in slabe stanovanjske preskrbe vedno v nevarnosti, da oboli za tuberkulozo in kadar oboli, ni ma možnosti zdravljenja, ker slabo živi in slabo stanuje.

Nekateri ljudje, ki sicer nič ne prispevajo, se hvalijo, kako ugoden socialni položaj imamo pri nas, kako smo sijajno socialno preskrbljeni. Če pa primerjamo dejanske razmere, vidimo, da je prvič naše delavstvo plačano za 50 odstotkov manj od predvojne paritete in da prihajata kot majhen pozitivum v socialni politiki le bolniško in nezgodno zavarovanje. Drugo pa je tako malenkostno, da se da primerjati kvečjemu napitnini.

Protituberkulozni boj bi morala predvsem podpirati v večji meri država in samoupravne oblasti vse od kraja. Glavno podpora bi pa morala nuditi državna gospodarska in socialna politika, to je, odločno zahtevati, da se standard življenja dvigne in da se preskrbi povsod zdrava stanovanja.

Glede tega vprašanja uganjajo nekateri listi pravo demagogijo. Tako pravijo: mi nimamo kapitala kakor velike kapitalistične države in zato ne moremo dvigniti mezd na nivo drugih bogatih držav. K temu pripominjamo, da bogate države ponujajo kapital. Tako smo čitali nedavno v angleškem listu. Zakaj ga ne dajo, je drugo vprašanje, o katerem ne odločamo mi. — Pripomniti pa moramo, da to ni ovira. — Zakaj čim boljše so mezde, večji je konzum in tudi večja produktivnost delavcev. Visoke mezde niso nobena izguba, ampak živce narodnega gospodarstva, ker se v obliki konzuma vračajo nazaj v gospodarstvo. Delavci namreč, ne izvažajo valute in zlata, kakor oni, ki imajo premalo kapitala. S tujim kapitalom pa mora država napraviti pogodbe, po katerih prihaja znaten dobiček v prid narodu.

Potrebna je propaganda proti tuberkulozi, potreben pouk, kako se naj delavec čuva te bolezni in potrebna je zdravniška pomoč in svet nesrečnim bolnikom. Vse to je prav in dobro. Če smo se dotaknili tega vprašanja tudi z druge strani, smo morali to storiti iz dveh razlogov: prvič, ker je aktivno zanimanje javnih ustanov za akcijo premajhno in drugič, ker gospodarski in so-

Boj draginji - odprite meje!

Zakaj raste cena moki in kruhu?

Nov val draginje je zajel vso državo. Podražila se je moka in kruh, in to znatno podražila, kar je sigurno znamenje, da bodo začele naraščati cene tudi vsem ostalim življenjskim potrebščinam.

Naraščanje draginje je silno presenetilo delavce in nameščence in sploh vse one, ki žive iz rok v usta in so navezani na svoj skromen zaslužek.

Ta zaslužek je bil še pred zadnjim zvišanjem cen za 50 odstotkov nižji kot pred vojno, z naraščajočo draginjo pa vrednost zaslužka stalno pada.

Čakali smo, v nadi, da se bo kdo oglašil in povedal, kako naj si razlagamo naraščanje draginje spričo dejstev, da kupna moč dinarja ni padla in da je tudi

	Og.	Ogg.	2	5	6	7	8
13. aprila	275—285	255—265	235—245	215—225	185—195	115—120	
12. maja	330—340	310—320	290—300	270—280	240—250	130—135	

Moka se je torej podražila v enem mesecu od 13. aprila do 12. maja povprečno za okroglo Din 55 za 100 kg.

To pa so cene postavno Banat ozir. Vojvodina. Pri veletrgovcih pa je stala moka:

	Og.	Ogg.	2	5	6	7
14. aprila	345	335	305	290	205	
9. maja	415	405	380	365	245	

Cene v moki v na drobni prodaji so skočile za din 30 za 100 kg, kruhu pa, kot je bilo že razglašeno: 65 para pri belem in za 12 para pri polbelem.

Naše žitno gospodarstvo je pravzaprav docela v rokah Privilegirane nakupne družbe (Prizad), ki organizira tudi izvoz žita.

Dne 14. aprila smo čitali od Prizada objavljeno vest, da bo znižal ceno pšenice na din 159, ki bo pa kljub temu še vedno za din 47 dražja, kot na svetovnem trgu. Napovedano znižanje je utemeljil s tem, da ne gre, da bi bile cene v novem žitnem letu previsoke.

Zvišanje davkov v zadnjih treh letih

Novi proračun je predvidel še večji ddtok davkov, kot je bil v l. 1937/38.

Državni davki so se v zadnjih treh letih zvišavale tako-le (v milijonih dinarjev):

	1935/36	1936/37	1937/38
direktni davki	2189.1	2340.4	2692.7
monopoli	1912.6	1916.2	2068.2
drž. gospodar.	3088.5	3193.9	3791.1
carine	752.5	834.0	1042.6
trošarina	811.2	842.5	915.1
takse	972.9	1045.4	1207.7

Kitajci pred Šangajem

Na fronti južno od Nankinga (glavne-ga mesta) in zapadno od Šangaja so Kitajci dosegli uspehe. Njihove čete so dosegle predmestja Šangaja.

Japonci vdirajo v južno Kina.

Japonci nameravajo napad na Kanton,

cialni politiki nočejo pograbiti za vrat pravega zla in nekateri listi v prilogi pasivnosti na demagoški način hočejo prepričati javnost, da je tako: da ne moremo.

Z resno nesebično voljo bi lahko marsikaj storili, na kar pa niti misliti nemo. To je pa zlo!

vrednost dinarja na zunanjih borzah ostala ista. Toda zdi se, kakor bi se izogibali odgovoru na to vprašanje.

Borzna poročila edina nam razodevajo, da je

naš vsakdanji kruh postal na borzah predmet blazne spekulacije, ki že od srede aprila t. l. tira cene kvišku, ne da bi vedeli zakaj in kje bo konec navijanju cen.

Novosadska produktna borza zaznamuje za potisko pšenice, franko šlep na Donavi ali Tisi, te-le cene:

13. aprila Din 183—186;
12. maja Din 239—245.

Med 13. aprilom in 12. majem je narasla cena pšenice za din 56 oz. din 59. Cena moki pa je rasla takole:

	Og.	Ogg.	2	5	6	7	8
13. aprila	275—285	255—265	235—245	215—225	185—195	115—120	
12. maja	330—340	310—320	290—300	270—280	240—250	130—135	

Po tej jasni izjavi odločilnega faktorja v naši žitni trgovini pa smo doživeli baš nasprotno, t. j. cena pšenice in moki je od 14. aprila dalje takorekoč dnevno rastla in še raste.

To ni nobena organizacija za normaliziranje žitnega trga, ampak

Pri povprečnem dnevnem zaslužku našega delavstva, ki znaša od din 24 do din 25, si res ne moremo privoščiti luksuza, da bi na ljubo spekulantom plačali moko

še enkrat dražje kot je niena cena na svetovnem trgu.

Pretežen del delavstva itak skoraj ne živi od drugega kot od kruha (in čebule).

Od podražitve kruha tudi kmet nima ničesar, kajti zaenkrat raste cena stari pšenice, ki so jo že davno vso pokupili spekulanti.

Delavci in nameščenci zato upravičeno z vso odločnostjo zahtevajo:

dajte narodu kruha!

Dajte narodu kruha po primerni ceni, ne pa, da ga mora plačevati dražje, kot dvakrat ali trikrat, če ne večkrat bolje plačano delavstvo v bogatih deželah!

Razen tega je treba, da se z enodusnim protestom vsega delovnega ljudstva prepreči nameravano

povišanje cen mesu.

Kar se tiče cen mesu, moramo povedati, da cena živini ni poskočila.

Sejmska poročila od srede aprila do srede maja t. l. nam povedo, da je bila cena živi teži v Sloveniji:

vrsta	I.	II.	III.
volov	6.50	4.50—6	3.50—5
krav	3.50—5.50	2—4.50	—
telic	5—6.50	3—3.50	—
telet	5.50—8	5—7	—
prašičev pršutarjev	8—10		
prašičev špeharjev	7—11		

Kot primeru smo vzeli sejmske cene podeželskih krajev, najvišja cena se pa nanaša na mesta, kot Ljubljano, Kranj, Celje in Maribor.

Te cene živini so ustaljene, zato nima nihče pravice, da draži meso.

Meso je sedaj dovolj drago; ako vzamemo, da je stalo začetkom maja v mestih kg govejega mesa din 10 do 14, teletina din 12 do 14, svinjina din 12 do 16 in 18, potem je to gotovo dovolj visoka cena mesu in se cene ne smejo izpremeniti v škodo konzumentu.

Občine, banovina in država so poklicane, da preprečijo odiranje konzumenta. Spričo dejstva, da imamo poljskih pridelkov in živine v izobilju, nikakor ne gre, da bi ljudstvo trpelo pomanjkanje spekulantom in oderuhom na ljubo.

Delovno ljudstvo, brani se, da bi ti obesili kruh in meso še višje, v v

Braziljski fašistični upor zadušen

Udeleženi je bilo več častnikov.

Braziljski integralisti, neke vrste fašisti, so hoteli izvesti prevrat. V Rio de Janeiro so ponoči zasedli več važnih postojank in oblegali rezidenco državnega predsednika Vargę. Postojanke so se branile dve uri, dokler je prispelo vojaštvo. Po krajšem boju so se uporniki vdali. Za uporniki stoji inozemska fašistična propaganda.

Povprečna mezda v aprilu Din 24.47

Socialno zavarovanje v Sloveniji v aprilu mesecu.

Povprečno število članov OUZD v Ljubljani je znašalo v aprilu mesecu 96.147 (61.108 moških in 35.039 ženskih). Od lanskega aprila je članstvo naraslo za 6.521, v primeri z letošnjim marcem pa za 3830 članov. Več članov je imel OUZD v tem mesecu samo v letu 1930, in sicer za 707.

Zdravstveno stanje se ni poslabšalo vobče, bolehalo pa bolj članice.

Povprečna dnevna mezda, ki je po seziji padala, se je začela zopet nekoliko dvigati in je znašala v aprilu din 24.47.

Zaradi večje zaposlitve in zvišanja mezd je znašala celokupna zavarovana mezda za din 289.525.60 več, to je din 2.352.497.20.

Španija pred Društvom narodov

Dvoje naziranj

Španska državljanska vojna je zopet enkrat predmet diplomatskih razprav v skupščini Društva narodov.

Debato je sprožil španski vladni delegat Del Vayo, ki je napadel politiko nevmesavanja, ki se izvaja samo v korist nacistom.

Odgovarjal mu je angleški delegat lord Halifax, češ, da se politika nevmesavanja krši na obeh straneh. V ostalem je dejal, da Anglija ne more zato, ako statut Društva narodov ne predvideva nobenih mer in norm za slučaj državljanjskih vojn, katere bi države morale vpoštevati. Po njegovem bi bilo najbolje, ako bi se že od vsega početka priznala pravica vojujočih se sil obema strankama.

Nasproti tej tezi je francoski zunanji minister izjavil, da je Francija za podporanje demokracije v Španiji, ker to odgovarja tudi duhu Francije in njenim interesom.

Lord Halifax gotovo ve, da so po mednarodnem pravu države obvezane, da prisrskočijo na pomoč legalni vladi, ki je vsled upora ogrožena, vsaj pa, da ne podpirajo upornikov. Ta načela bi lahko osvojilo tudi Društvo narodov, *in ne*

Naziranja glede Španije so v Društvu narodov deljena. Ni pa misliti, da bo prišlo topogledno do kakšnih odločitev, ampak bo ostalo pri tem, kakor je, ker se Anglija upira spremeniti svoje zadržanje.

Boji med Teruelom, Montalbanom in Morello

Ponovno so oživel boji na fronti Teruel—Montalban—Morella. Nacisti poročajo o uspehih, ki pa so najbrž le lokalnega značaja. V hribovitem terenu bo prodiranje težko. Ob morski obali pa, kakor nacisti sami priznavajo, napadajo republikanci.

Valencija bombardirana

Valencija je bila dne 12. t. m. dvakrat bombardirana iz zraka. Poleg materijelne škode so precejšnje človeške žrtve, več mrtvih in nad 50 ranjenih.

Boj dveh reakcij na Madžarskem za obstoj

Madžarska reakcija se boji fašizma, ki ga je sama vzgojila.

Šef madžarske politične policije, dr. Imre Hetényi, je zaprosil za pokoj. Minister mu je dal dva meseca dopusta, s katerega pa se ne bo več vrnil.

Dr. Hetényi je bil specialist za odkrivanje komunističnih zarot. Največkrat so bile te zarote prazen strah, toda madžarska reakcija si je takih zarot želela in dr. Hetényi jih je pač znal inscenirati. Med tem pa se je vladajoči madžarski reakciji pojavil resen konkurent v fašističnem gibanju. Dr. Hetényi je kmalu spoznal, da se podzemna agitacija fašistov v ničemer ne razlikuje od komunistične, madžarska reakcija, ki je sprva mirno trpela to gibanje, je kmalu s strahom ugotovila, da ji postajajo fašisti najmanj toliko nevarni kot komunisti. Za agitacijo so si fašisti izposodili nekaj komunističnih parol in so zadnja leta deželo naravnost preplavljali z ilegalnimi letaki proti vladi ozir. posameznim ministrom. Dr. Hetényi se je kot šef politične policije slabo izkazal; uspešen v boju proti komunistom, je pri zasledovanju fašizma odrekel. Vladi pa ne pada na um, da bi napravila mesto fašističnemu režimu, ampak zahteva, da se napravi kraj tudi fašistični gonji in agitaciji z agrarno reformo in podobno. Za to pa je potrebna močna roka reakcionarja, ki bo znal ohraniti vladin prestiž. Vlada pa bo tudi storila vse, da vzame fašistom veter z jader. Prvi korak v tej smeri je sprejetje protizidovskega zakona, ki omejuje udeležbo židov v javnem življenju, v trgovini in industriji v razmerju z rasnimi Madžari na 20 odstotkov.

Brez dvoma pa bo kurz vlade ostal tudi še naprej odločno proti onim strankam, ki imajo socialni program, ker so te bolj nevarne, kot fašisti, ki se tega programa poslužujejo le kot nekega po-

litičnega šlagerja. Saj vemo, da je v deželah, v katerih je prišel fašizem na oblast, ostalo vse pri starem: ostali so močni kapitalisti, agrarni baroni in tudi bogati židi.

Kako pa se bodo stvari razvijale na Madžarskem, ko bo stopil v veljavo novi volilni red, s tajno volilno pravico, je pa težko prorokovati.

Abesinija prepuščena usodi

Države, članice Društva narodov imajo proste roke.

Abesinski cesar Haile Selassi je govoril na skupščini Zveze narodov in protestiral radi zadržanja Društva narodov v abesinskem vprašanju. Sklep pa je bil, da se prepusti državam članicam, da vsaka izmed njih uredi odnose z Abesinijo in Italijo, kakor ve in zna.

Doma in po svetu

Narodni odbor. »Slovenec« poroča, da se je v Ljubljani ustanovil Narodni odbor, v katerega so vstopile razne organizacije, ki so znane po svoji strankarski orientaciji. Mislimo, da to ne bo nikakr pravi narodni odbor.

Ptice selilke. Dr. Branko Radica iz Splita, dosedanj član glavnega odbora JNS, je prestopil v JRZ. Prestop je utemeljil z izjavo, da ostane tudi nadalje stoddostni jugoslovanski nacionalist, da pa mu je dala glavno pobudo — poleg drugih vzrokov — realna politika, ki jo vodi JRZ. — Laza Slavinković, župan v Uroševcu, je z vsemi svojimi pristaši in prijatelji prešel v JRZ. Prebivalci v Uroševcu so večinoma Arnavti.

Ustavljena polemika. Uredništvo klerofašistične »Hrvatske Straže« je objavilo izjavo, da na ukaz škofov ustavlja vsako osebno in stvarno polemiko z bosanskimi katoliškimi listi. Zdej bo imela spet več prostora za donkišotske napade na marksiste in framazone.

Delodajalci v borbi za poslabšanje obrtnega zakona. Te dni so imeli v Beogradu zastopniki vseh delodajalskih zbornic konferenco, na kateri so napeli vse sile, kako bi izvojevali novelizacijo obrtnega zakona v svoj prid in v škodo delavcev in nameščencev.

V Beogradu so obrtniki na svoji konferenci zahtevali poleg drugih svojih stvari tudi zavarovanje za bolezen, starost in onemoglost. Resolucijo predlože trgovinskemu ministru.

Brez davčnega potrdila ni potnega lista. Finančni minister je odredil, da smejo oblasti izdajati potne liste le proti davčnemu potrdilu, da so davki plačani. Če potuje žena, mora predložiti možovo potrdilo, nedoletniki potrdilo staršev, če starši ne živijo, zapuščinška masa. Potniki morajo predložiti svoje potrdilo in potrdilo delodajalca, razen, če potujejo v svoji potrebi. Če kdo potuje na tuje stroške, mora predložiti tudi potrdilo onega, ki plača stroške. Vendar pa se od 1. maja do 11. oktobra letos ta predpis ne bo izvajal.

Papež proti rasizmu. Rimska kongregacija je izdala obsodbo rasizma v obliki pisma na vsa katoliška vseučilišča. Upamo, da bo sedaj konec koketiranja z rasizmom tudi pri katoliškem »Slovencu«.

Občinske volitve v Pragi. V nedeljo, dne 22. t. m. bodo občinske volitve v Pragi, ki bodo zanimive zaradi sedaj aktualnega manjšinskega vprašanja. Nemci v Pragi pojdejo cepljeno v volitve. Henleinovci posebej, na drugi strani pa demokratični blok, v katerem so

Balkanske države in trgovina s Francijo

Nove trgovinske pogodbe s Francijo.

Francija namerava revidirati trgovinske pogodbe z Jugoslavijo, Ogrsko, Rumunijo in Bolgarijo. Nove pogodbe naj bi nudile navedenim deželam izredne ugodnosti glede trgovinskega prometa s Francijo.

Čehoslovaški državnik dr. Pavlu utonil v Sani

V četrtek dopoldne se je vozil iz Splita preko Bosne v Zagreb čehoslovaški poslanik dr. Bohdan Pavlu s soprogo in kuharico v avtomobilu. Pri Prijedorju nad Bosanskim Brodom mu je nenadoma odpovedal avtomobil ter s strmine ceste treščil v Sano. Soproga dr. Pavla je v svoji duhaprisotnosti razbila sipovrat, skočila iz avtomobila in srečno priplavala na breg, od koder so jo odpeljali v bolnico, ker je zadobila več poškodb. Ko so prišli na lice mesta reševalci in potegnili iz vode avto, so našli v njem še samo kuharico, medtem, ko je reka dr. Pavla odnesla in ga še vsaj doslej, ko to pišemo, niso našli.

Čehoslovaška je izgubila v dr. Pavlu, ki je bil star šele 55 let, svojega znamenitega državnega politika. Dr. Pavlu je bil rojen Slovaki in se je že pred vojno udeleževal kot novinar češkega časopisa v Moskvi, kjer je med vojno odlično sodeloval pri čeških legijah. Bil je nato v osvobodjeni republik poslanik v Kodanju in v Moskvi, kjer ga je pred 2 leti nasledil socijalni demokrat poslanik dr. Fierlinger.

Dr. Pavlu je bil tudi velik prijatelj Jugoslovancov. Njegova žena je doma iz Hvara, kjer sta si še nedavno zgradila svojo hišo. Zadnji čas je deloval dr. Pavlu v zunanjem ministertvu v Pragi, kjer je bil eden najposposobnejših čehoslovaških diplomatov.

nemški socialni demokrati, nemški demokratični svobodnjaki in neodvisni meščanski volilci. Koalicija je bila potrebna, da se okrepi z njo demokratični politični živeli. Nosilec liste čeških socialnih demokratov je dr. Josip Jeřábek, san. referent občine, liste narodnih socialistov pa dr. Zenkl, župan občine. —

Angleška delavska stranka na štiridesetletnici češke socialne demokracije. O binkošnih obhaja češka socialna demokracija, kakor smo že poročali, štiridesetletnico ustanovitve stranke. Slovesnost bo impozantna. Udeležijo se je vse bratske stranke. Angleška delavska stranka pošlje na to slavnost večjo delegacijo, ki jo bo vodil predsednik Attlee.

Prepoved avstrijskih listov v Čehoslovaški. Čehoslovaška vlada je zabranila več dunajskih listov na Čehoslovaškem, ker pospešujejo Henleinovo gibanje.

Prisilne poravnave za zadolžene trgovce, industrijce itd. v Romuniji ni več. Konkurno se pa dolžniki lahko ognejo, če se v šestih dneh po prijavi obvežejo, da plačajo v treh letih 60 odstotkov svojih dolgov.

Portugalska

priznala generala Franco kot prva za Vatikanom.

Paletje

MAKSIM GORKI

(Prevel Tone Maček.)

Soparno je. Nad vasjo vise temni oblaki, vzdolž ulice brižno pometa prah brzi veter, nekje nad gozdovi zamolklo grmi in črna noč leno vztrepetava v zelenkastih odbleskih daljnih bliskov. Zaslišim umerjeni in težki peket-konjskih kopit, — jezdec je stražnik Semjon, upokojeni grenadir; vsa vas se ga boji in ga ima za zmešanega. Je ponočnjak, mrk, zavajenega telesa, suhljat v obraz in črn, nikdar se ne nasmehne, niti ne trene z očesom, — kakor čuvaški malik, iz lesa izrezan. Ponoči galopira po vasi in v okolici. Težki, sivi konj in črnobradi stražnik sedi pokoncu v sedlu, ziba se, s puško na kolenih in gleda s temnimi očmi predse, preko glave starega konja, kakor da sledi za kom v daljavi.

S svojo oblastjo nad ljudmi se ne ponaša, kmete pušča v miru in podnevi ga ni videti — spi. Le kadar se kmetje stepejo in ga njihove žene pokličejo — pride, težak, zaspan in se ustavi pred pretepači, jih dolgo gleda z zastrtim pogledom in če popadajo pred njim na zemljo, — jih molče obrca z debelo nogo v težkem škornju.

Ves je nekako mračen, vedno vdan trdovratnemu molku in nihče si ga ne upa vprašati, — zakaj molči?

Dosjekin mi je povedal vse, kar je o njem znana: služil je kot grenadir v Moskvi in ko se je razplamtela vstaja, ga je, vojaka, pograbilo. Spomladi, po prevratu, se je pojavil v vasi, čisto iz sebe; kadar je bil trezen, se je pred vsemi skrival in hodil s sklonjeno glavo, oči uprte v tla, če se pa napil, — je pa sredi ulice v blato pokleknil in se klanjal na vse strani in prosil ljudi odpuščanja, za kaj, — ni povedal. Takrat kmetje še niso bili tako splašeni, mržnja na vojake je bila v njih še živa in so nad pijancem ohlajali svojo jezo:

— Kaj, nesnaga? Nagrmadil si sebi grehov, zdaj pa bi si rad dušo iztrgal?

In že ga je kdo sunil in otroci so s kamenjem merili v njegov hrbet.

Še celo njegov brat, hudobni in spletkarni Nikita Ljadov, mu je svetoval:

— Najbolje bi bilo Semjon, da izgineš v mesto, tukaj si odveč, kakor izruvani zob!

Tedaj je grenadir pokorno izginil iz vasi, ponoči, da ga ni nihče videl in nikomur ni povedal kam, tako da so se celo Ljadovi zbal, da si ni inoče sam sodil in so ga dva dni iskali po okolici. Pojavil se je spet lansko leto poleti, ko je začel primanjkovati kruha, — ženske so žele rž in videle: iz mesta počestila je šel velik siv konj, na njem pa je s sklonjeno glavo sedel vojak s puško na hrbtu, ob boku pa mu je visela sablja in mahedral korobač. Šel je mimo ljudi in nikogar ni pozdravil in nikomu ni odzdravil. Takoj so se ga vsi začeli bati in od tedaj se ziblje po vasi, vsem nerazumljiv.

Pred mojim oknom je obstal. V temi je sličil na oblak, ki se je spustil na prašno zemljo. Zdelo se mi je, da gleda proti meni in hladna zona se mi je spustila po hrbtu.

Tedaj se je oglasil njegov zamolkli klic:

— N-no, klada! Hi!

In spet so težka kopita zapeketala po posušeni zemlji.

Ko sem legel v posteljo — mi je prišlo na misel:

— Mogoče je pa hotel z menoj govoriti?

Nastopil je čas poletnega dela, moji tovariši so bili zaposleni vse dni, redkokdaj smo se sestajali, za čitanje niso imeli časa in moral sem sam izslediti, kdaj je ta ali oni imel kako prosto uro. Hodil sem z njimi na ponočno delo na polje in smo se tam razgovarjali, ob nedeljah in praznikih smo pa prirejali čitanja v gozdu, — pripravljali smo se za jesen.

Aljoša zdaj ni več toliko vprežen, svoje razgovore z doraščajočo mladino je moral omejiti — tudi otroci so bili zaposleni na polju. Sedaj stanuje pri meni, v majhni lesni baraki na dvorišču in velja navidezno za mojega slugo, ki mi pripravlja samovar za čaj, pometa mojo sobico: — pohlepno gloda knjige, vrača se mu spet zdravje, postaja bolj miren in manj zadirčen. Hodi pogosto v okrajno mesto — dvaintrideset vrst*) daleč in prinaša knjige in časopise od ljudi, ki mu jih označim in njegove oči gledajo v svet vedno bolj veselo.

*) ruska vrsta je 1 kilometer 67 metrov.

(Dalje prihodnjič.)

Če hočete biti dobro
in poceni oblečeni
obiščite manufakturo

ČESKI MAGACIN, MARIBOR,

ULICA
X. OKTOBRA,

kjer dobite blago po
tovarniških cenah.
Krojaške potrebščine!

Socialisti in sodelo- vanje z ostalimi delav- skimi gibanji

Ni pa mogoče sodelovanje četudi sa-
mo z odtenci reakcije.

Nekoliko diskusije o načelnih in
taktičnih vprašanjih je koristno.

Lansko leto o božiču je imela
francoska komunistična stranka kon-
gres v Arlesu, čigar sklepi so vzbudili
pažnjo celo v naših meščanskih dnev-
nikih.

Dve tezi kongresa sta posebno
važni. Prvič, kongres se je taktično
izrekel za demokracijo in drugič za
sodelovanje z vsemi delavskimi gi-
banji, to je, tudi s katoliškim.

Ni nam razumljivo, zakaj je po-
udaril kongres sodelovanje z vsemi
nijansami »delavskih gibanj«, vendar
bi radi nekaj pripomnili k temu po-
javu, ki ni nov, marveč je nadaljeva-
nje že pred par leti pričete taktike.

Mi stojimo na stališču samo-
raslosti delavskega razrednega giba-
nja. To pa zaradi tega, ker delavsko
razredno gibanje nima ideološke
skupnosti z drugimi delavskimi gi-
banji. Mnenje, da pridobimo druga
gibanja samo s politično propagando
za sodelovanje, je zmotno.

Glavna ovira konsolidacije de-
lavskega gibanja je splošna
kulturna zaostalost

in prevelik vpliv srednjeveške in na-
sprotniške kulture.

Zato mislimo, da je naloga delav-
skega gibanja predvsem kulturna in
še v drugi vrsti, vendar enako va-
žna, socialnopolitična. Delovni sloji
morajo vedeti, kaj jih tišči, kdo je
vzrok in kje so vzroki, potem šele
bo zrelo za svojo borbo.

Izkušnje nas dalje uče, da se v
druženju dveh ideologij, ki sta si na-
sprotni, ne doseže nikdar zdrav us-
peh, ker se ideologiji »okužujeta«
med seboj in ne more nastati iz njiju
nič stalnega.

Prav današnja doba pri nas doma
nam kaže, kako cveto ideološke ko-
rupcije v vseh gibanjih. Pravo seljenje
»ideologov« imamo. Naši napori pa
so bili vedno za samoraslost sociali-
stičnega gibanja in smo zaradi tega o-
hranili vso svojo konsolidiranost in
nimamo poturic. Žal le, da se nam,
kakor vsem drugim, ki bi hoteli kul-
turno več delati, to onemogoča.

V Franciji so se strokovne orga-
nizacije socialistov in komunistov
zedinile. V ljudski fronti pa komu-
nisti doslej niso prav pozitivno sodelo-
vali, dasi so bili s svojimi dejanji še
oreceji lojalni. Povsem drugače bi
bil lahko politični položaj v Franciji,
če bi bili komunisti pozitivno in od-
govorno sodelovali tudi v vladi in
tamkaj vršili disciplino fronte, dokler
so v njej. Napačno je, biti poleg, stav-
ljati zahteve, ne pa tudi nositi odgo-
vornosti. To slabost prve vlade ljud-
ske fronte, da komunisti niso hoteli
v vlado, so nasprotniki izrabili, zlasti
tudi nasprotniki v radikalni stranki.
Izven ljudske fronte stoječe stranke
so hujšale javnost, češ, glejte jih,
take zahteve stavijo, da sami nočejo
nositi odgovornosti za posledice ter
so na podlagi tega uprizorile hajko
ne samo proti komunistom, ampak
tudi proti socialistom in ljudski fronti
sploh.

Delavski pravni svetovalec

Vknjižba na posestvo (Celje)

Vprašanje: Brat moje žene je prevzel po-
sestvo po svojih stariših in bi bil moral v
dveh letih izplačati moji ženi dedščino, pa te-
ga kljub opominom ni storil. Vmes se je za-
dolžil in so se upniki vknjižili na njegovo po-
sestvo za visoke zneske. Ali se moja žena lah-
ko še sedaj vknjiži na prvo mesto, ker je nje-
na terjatev nastala pred ostalimi, in kdo nosi
stroške vknjižbe?

Odgovor: Vaša žena se more vknjižiti na
bratovo posestvo le za že obstoječimi vknji-
žbami; dan nastanka terjatve ni merodajen.
Brata naj iztoži in se vknjiži na podlagi sode-
be; stroške bo moral nositi brat. Seveda se to
izplača le, če bratovo posestvo nudi kljub
obremenitvi še dovolj kritja.

Izmišljene govorice (Mežica)

Vprašanje: Neka ženska razširja govorice

o moji ženi, da je umetno splavila, čeprav je
to popolnoma izmišljeno. Kaj naj ukrenem?

Odgovor: Vaša žena naj vloži zoper do-
lično žensko tožbo zaradi žaljenja časti, na-
kar bo obsojena in bo gotovo prenehala z go-
voricami.

Ali je mož plačnik za ženine dolgeve? Maribor

Vprašanje: Nameravam se poročiti z neko
vdovo, katere mož je zapustil več dolgov. Ali
bodo lahko upniki zahtevali plačilo teh dol-
gov od mene?

Odgovor: Če Vaša bodoča žena ni po svo-
jem prvenstvu možu ničesar podedovala, ni niti
sama plačnica njegovih dolgov, v nikakem pri-
meru pa ne bode plačnik Vi.

Koliko moram plačati takse za krstni in sam-
ski list? (Rogatec)

Po din 20.— za vsakega.

Din. **40.000,-**
denarnih NAGRAD

H kateri točki navodila o uporabi Radiona spada posamezna slika?

Navodilo za pranje z Radionom, ki je tiskano na hrbtni strani vsakega
zavitka, ima 6 točk. Potrebno je, da točno doženete, katere točke
Radion navodila predstavljajo te slike. Vzemite v roko zavitek Radiona
in prečitajte pazljivo vsako točko navodila, pa ga primerjajte s temi
slikami. Nato vnesite v prazne kroge na teh slikah številke tiste točke,
ki po Vašem mnenju spada k posameznim slikam. Napišete v spodnjem
desnem kotu tega oglasa čitljivo Vaše ime in natančen naslov. Izrežite
cel oglas in ga pošljite kot tiskovino v odprti kuverti frankirano s 25
para brez vsakega drugega obvestila na: Jugoslavensko d. d. Schicht-
Lever, oddelek reklama, Osijek.

POZOR: Poslednji rok za vpošiljatev je 31. maj.

1. nagrada	Din. 10.000.-
2. nagrada	„ 5.000.-
3. nagrada	„ 3.000.-
4. nagrada	„ 2.000.-
200 nagrad po	„ 100.-

Skupaj Din. 40.000.- za pravilno rešitev!

Ugotovitev pravilnosti rešitev, žrebanje in delitev dobitkov izvrši posebna
ocenjevalna komisija, katere člani so:

Dr. Mato Perić, kr. javni notar

Kamil Krvarić, direktor „Hrvatskega Lista“

Inž. Ante Safner, direktor Jugosl. d. d. Schicht-Lever

Dragan Gregurović, šef reklame Jugosl. d. d. Schicht-Lever

Glavni dobitniki bodo objavljeni 19. junija.

Navodilo o uporabi obeta pri nagradnem
tekmovalju dobitkov, točna izpolnitev
istega pa prinaša uspeh pri pranju perila!

RADION

pere sam — pere prizanesljivo

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica in številka:

Banovina:

23

Ali lahko preneham plačevati zavarovalne pre-
mije, ker sem zavarovan proti požaru
(Trbovlje)

Odgovor: Dokler ne poteče doba, za katero
ste sklenili zavarovalno pogodbo (navadno 10
let), ne smete prenehati s plačevanjem pre-
mij, ker jih bo sicer zavarovalnica uspešno od
Vas iztožila. Pogodbo morete predčasno raz-
dreti le sporazumno z zavarovalnico.

Kaj mislite, kaj bi bili napravili z zavednimi
železničarji, ako bi si bili ti usodili svoj čas
povabiti nemške železničarje v večjih skupi-
nah na obisk v Jugoslavijo? ...
... šele sedaj, po l. 1933., prišli na to, da to ni
noben nevaren greh.

Najcenejši nakup

vseh vrst nogavic, srajc, svilenega
perila, pletenin, krojaških potrebščin
ter vencev in pajčolanov za birmo
nudi

„Lia“

Maribor, Aleksandrova c. 19

B. RANGUS - KRANJ

zlatar in
juvelier
Sodni
cenilec

Velika zaloga zlatnine, ur, jedilnega orodja, kri-
stala, optike itd. Zahtevajte brezplačni cenik!